

Sag. Det kan vel være, at man ofte gjør sig overdrevne Forestillinger om den Skade, som anrettes af Møller med Hensyn til Bands Afledning. Der er ikke umærkelige Erfaringer, som vise, at der, hvor man har troet, at en Mølle gjorde overordentlig megen Skade, og at de store Mlemper, man kunde paapege, hidrørte fra Møllerne, og hvor man har anvendt betydelige Summer for at skaffe Møllen væk, har det dog senere vist sig, at Møllens borttagelse slet ingen Indskyldelse havde, og at Mlemperne hidrørte fra andre Grunde og kunde være fjernede paa andre Maader. Imidlertid vil jeg ikke nægte, at Møller ofte kunne være skadelige; men, naar man gaaer til det Spørgsmaal, hvad der vil være forbundet med meest Udgift, enten at give Møllerne og lignende Indretninge Forandringer, eller aldeles at nedlægge dem, da kan det vist ikke nægtes, at der ofte ikke vil kunne opnaaes noget ved Forandringen, navnlig ikke ved alle disse Indretninger, hvorom der her er Spørgsmaal. Det hedder vel i § 1: „Bandmøller, Fabriker og lignende Indretninger,“ og under Udtrykket „lignende Indretninger“ er jeg ikke saa ganske vis paa, om Fiskegaarde eller andre saadanne Indretninger kunne indbefattes; men, da disse Indretninger udtrykkeligt omtales i § 4, fremgaaer det vistnok deraf, at det er Meningen, at Fiskegaarde skulle indbefattes under „lignende Indretninger“; og navnlig med Hensyn til Fiskegaarde, isærdeleshed Aalegaarde, troer jeg, at der ikke saa ganske sjældent vil fremkomme det Tilfælde, at man ikke kan gjøre Noget til at fjerne de Mlemper, som disse Indretninger forarsage, uden ved at nedlægge hele Indretningen. Af de Arbeidsoverslag, som have været forelagte Ministeriet, og hvor der netop er Tale om et stort Antal Aalegaarde, fremgaaer det, at ved nogle har man opnaaet det Tilfattede ved at gjøre Forandringer, men meget hyppigt har slet Intet kunnet opnaaes, uden at opgive hele Indretningen, og i mange Tilfælde vil jeg ogsaa troe, at man vil komme til det Resultat, at det for alle Vedkommende er bedre, at en saadan Indretning, der gjør større Skade end Gavn, fjernes imod et passende Vederlag, end at man skulde komme til at foretage Forandringer, der i og for sig ere uhenigtsmæssige

for den, der skal beholde Indretningen, og som dog vilde blive meget dyre, og saaledes paalingen af Siderne tilvejebringe noget egentligt Tilfredsstillende. Jeg kan heller ikke see, at det er saa overmaade betænkeligt, at gaae ind paa det Forslag, som i denne Retning er stillet, idet der efter § 1 altid forbeholdes, at den vedkommende Eier skal give sit Samtykke dertil, forinden Foranstaltningen med nogen Virkning kan finde Sted, og, naar saaledes den hele Sags Fremme oprindeligt er gjort afhængig af Eierens Samtykke, vil jeg heller ikke kunne skønne, at der kan være saa Meget imod, at han ved dette Samtykke tillige har indrommet, at den Godtgjørelse, der skal tilkomme ham, kan fastfattes af Landvæsencommissionen. Jeg indrommer gjerne, at det forholder sig saaledes, som af den ærede Ste Landstingsmand for Kjøbenhavn (Orsted) er anført, at Amtsraadet undertiden vil befinde sig i en meget vanskelig Stilling med disse Sager, der ofte ikke kunne have Interesse for hele Amtet, men nærmest for visse mindre Districter; men under de nærværende communale Forhold har man ingen anden Autoritet, som man i saa Henseende kan tillægge nogen Indskyldelse. Iøvrigt vil det jo staae til Amtsraadet, at indhente Erklæringer fra Sogneforstanderskaberne i den Egn, hvor den paatænkte Forandring kan have nogen Vigtighed og Betydning, og i alt Fald gives der jo, som sagt, for Tiden ikke nogen anden communal Institution, som man kunde overdrage denne Sag, end Amtsraadet. — Med disse Bemærkninger skal jeg saaledes tillade mig at henstille Sagen til det ærede Things Afgjørelse.

Thalviter: Efter hvad jeg har tilladt mig at yttre ved Sagens første Behandling, vil det ærede Thing let skønne, at jeg kan være meget tilbøielig til at gaae ind paa Endringsforslaget til den første Paragraph. Det forekommer mig virkelig, at vort Lovforslag, kan man sige, har den svage Side, at det ikke har taget disse mindre Vandværker med, hvis Nedlæggelse kan koste mindre end Forandringer i de større, og jeg vil derfor troe, at man gjerne kan gaae ind paa Forslaget, som det her foreligger, hvilket jeg allerede har tilladt